

ANTONI CASTEL

Toledo, el 'cholo' que volia ser president

Conten que de petit, quan ajudava la família fent d'enllustrador, Alejandro Toledo ja deia als amics que un dia seria president del Perú. El somni o repte, que de vegades és el mateix, s'ha fet realitat 45 anys més tard en derrotar Alan García, probablement el pitjor president que ha tingut mai el país (1985-90), només superat en incompetència pel lladregot Alberto Fujimori.

El nen d'un poblet, si es pot dir poblet a quatre cases de toves, del departament andí d'Anchash s'ha fet gran, ha estudiat a la universitat californiana de Stanford, ha treballat en el Banc Mundial, s'ha casat amb una antropòloga belga, s'ha entrevistat amb estadistes de mig món i ha aconseguit que els peruans s'animesin a fotre fora el corrupte Fujimori. Potser massa mèrits per a un indígena en un país profundament classista, dotat d'unes elits polítiques i econòmiques que creuen que la màxima promoció a què pot aspirar un *cholo* és jugar a la selecció nacional de futbol o, si no està dotat per a la pilota, a fer de servil criat en una mansió de Miraflores, Barranco o La Molina. Els altres *cholos* no compten, i si marxen a Miami o Europa a buscar-se la vida, molt millor, perquè així no continuaran empastifant Lima amb la seva presència de pobre.

Toledo, doncs, haurà de carregar amb el passat de pobre i els trets físics d'indígena. Dues qüestions que en un altre lloc ningú destacaria, al Perú són tan importants que Toledo haurà de demostrar que és més honrat i bon gestor que si el president fos un blanc. La mateixa premsa que li donava suport durant la campanya, com la revista *Caretas*, se'n reia de les seves incorreccions gramaticals en llengua castellana. Una forma subtil d'igualar-lo als milions d'indígenes que tenen dificultats en la sintaxi i gramàtica castellana perquè la seva llengua materna és el quítxua. L'absurd és que cap polític s'arriba a plantejar com es pot aspirar a la presidència sen-

se saber ni una paraula de la llengua que parla la meitat de la població.

El "primer descendent d'amerindis" que arriba a president, un fet que destacava *The Washington Post*, es trobarà el 28 de juliol amb un país que encara

“Toledo haurà de carregar amb el passat de pobre i els trets físics d'indígena. Dues qüestions que en un altre lloc ningú destacaria, al Perú són tan importants que Toledo haurà de demostrar que és més honrat i bon gestor que si el president fos un blanc”

no s'ha despertat del malson dels últims anys del fujimorisme, responsable del declivi econòmic i del triomf de la cultura de la impunitat, del tot val per fer diners. Per redreçar l'economia, Toledo s'ha buscat Pedro Pablo Kuczyns-

ki, un exministre expert en fons emergents i problemes de subdesenvolupament. Sembla que està descartat un pla de xoc perquè la situació social és insostenible i no es pot demanar més esforç a la gent que està en la misèria i a una classe mitja que es troba en perill d'extinció. Encara que l'equip econòmic defensi el reaganisme, el liberalisme pur i dur, sosté que en un primer moment cal incentivar el consum baixant els impostos malgrat que augmenti l'endeutament.

La reconstrucció moral és tant o més difícil que la reactivació econòmica. Un dels llegats del fujimorisme és haver convertit en sospitosa bona part de la classe política, filmada rebent maleïns de dòlars de Vladimiro Montesinos, l'excap del servei d'intel·ligència. Tradicionalment, els polítics sempre han estat proclius a servir-se del càrrec en lloc de servir els ciutadans. I va ser precisament el desprestigi dels polítics el que va justificar el cop de Fujimori d'abril de 1992, quan va dissoldre el Parlament amb el vist-i-plau dels militars. Després, Fujimori els va superar amb escriu en el saqueig dels béns públics.

Almenys Toledo no ha fet un discurs moralista com va fer Fujimori el 1990, potser perquè arriba tocat per dos assumptes que li poden esclatar en les mans quan perdi la confiança de les oligarquies que li han prestat suport com un mal menor enfront de l'esbojarrat García. I a cap dels dos ha donat respostes convincents: ni de la tramessa de diners de la campanya a un compte a l'exterior a nom d'un familiar ni de la farra amb prostitutes i cocaïna arran d'un suposat segrest fet pels serveis d'intel·ligència de Montesinos. Són dues relliscades difícils de perdonar a un cap d'estat, i encara més a un *cholo* que repetia a les muntanyes d'Ancash que volia ser president del Perú.